

Utlåtande Rotel IV (Dnr KS 2021/1321)

Reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid och reviderade riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor

Framställan från utbildningsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid samt reviderade riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor godkänns enligt bilaga 2 och bilaga 3 till utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Isabel Smedberg-Palmqvist anför följande.

Ärendet

Utbildningsnämnden har sett ett behov av att revidera riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid med anledning av att organisationen av omsorg på obekvämt arbetstid har förändrats. Riktlinjerna har också förtydligats på flera områden för att underlätta tillämpningen av riktlinjerna för vårdnadshavare, beslutsfattare och utförare. Nedan redovisas de viktigaste förändringarna.

- Förtydligande av när omsorg ges i lokal och när det finns möjlighet till omsorg i hemmet.
- Att omsorg på obekvämt arbetstid kan sökas per kalenderår istället för per termin.
- Att utbildningsnämnden ges möjlighet att, vid misstanke om överutnyttjande av omsorg, ändra ett beslut om omsorg på obekvämt arbetstid.

Riktlinjerna för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor har reviderats med anledning av att Stockholms stads webbplats har omstrukturerats sedan riktlinjerna beslutades i kommunfullmäktige. Riktlinjerna behöver därför uppdateras med korrekta länkar till stöddokument på Stockholms stads webbplatser. I riktlinjerna har även ett avsnitt om åtgärder vid värmebölja tillförts.

Beredning

Ärendet har initierats av utbildningsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd. Bromma stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret välkomnar att riktlinjerna för omsorg på obekvämt arbetstid tydliggörs och att de skapar bättre förutsättningar för planering av en verksamhet av god kvalitet. Möjligheten till uppföljning och kontroll är också positivt.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd har inga synpunkter på reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid. Nämnden ser positivt på revideringen av riktlinjerna för barnsäkerhet, och tillägget om värmebölja. Det är en viktig del av barnsäkerheten och bör finnas med i riktlinjerna.

Farsta stadsdelsnämnd ställer sig bakom båda förslagen och välkomnar de mer strikta riktlinjerna som ger förutsättningar att följa upp och ifrågasätta behov som inte är relaterade till vårdnadshavarens arbete. Våra tidigare erfarenheter stödjer även förslaget att omsorg alltid ska ges i lokal om äldre barn eller andra vuxna vistas hemma.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ser det som följdriktigt och bra att riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid och riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala skolor med tillhörande information uppdateras enligt utbildningsförvaltningens förslag.

Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd ser positivt på förslaget om reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid samt riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att de förändringar som görs i riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid är rimliga. Det är positivt för bar-

nen att det finns en möjlighet att få omsorg i hemmet då deras vårdnadshavare arbetar kvällstid och att omsorgen inte alltid behöver vara i en lokal. Det blir också bättre förutsättningar att skapa långsiktiga lösningar för omsorgen om vårdnadshavarna ansöker för ett kalenderår i taget istället för en termin.

Norrmalms stadsdelsnämnd är positiv till tillägget avseende åtgärder vid värmebölja då det tydliggör hur förskolorna ska arbeta både förebyggande och åtgärdande. I övrigt har nämnden inga synpunkter då revideringarna föranleds av verksamhetsförändringar för omsorg på obekvämt arbetstid och länkuppdateringar.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd menar att det av riktlinjerna inte går att tydligt utläsa huruvida dessa barn ska ha rätt till omsorg på obekvämt arbetstid eftersom rätten till förskola inte är knuten till rätten till omsorg på obekvämt arbetstid. Nämnden föreslår att rätten till omsorg på obekvämt arbetstid följer rätten till förskola.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd är positiv till att riktlinjerna reviderats med anledning av utbildningsförvaltningens förändrade organisation avseende omsorg på obekvämt arbetstid. Nämnden anser det också till fördel att riktlinjerna förtydligats för att underlätta tillämpning för både vårdnadshavare, beslutsfattare och utförare. Nämnden anser också att det är positivt med det tillägg som gjorts mot bakgrund av att utbildningsförvaltningen sett förekomst av outnyttjad tid.

Skärholmens stadsdelsnämnd är positiv till att utbildningsförvaltningen uppdaterat såväl riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid som riktlinjerna kring barnsäkerhet då gemensamma riktlinjer bidrar till ett likvärdigt arbete inom staden. Nämnden ser även positivt på att värmebölja inkluderats inom riktlinjerna för barnsäkerhet.

Spånga-Tenstas stadsdelsnämnd är positiv till revideringen som förtydligar uppdraget och uppdaterar riktlinjer. Nämnden är även positiv till att riktlinjer för värmebölja blir inkluderat i ett gemensamt dokument för barnsäkerhet.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att förslaget på uppdateringar av riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid kommer att bli mer tydliga för vårdnadshavare samt underlätta tillämpningen för beslutsfattare och utförare jämfört med hur de var tidigare. Förslaget till uppdaterade riktlinjer för barnsäkerhet där värmebölja ingår anser nämnden vara mycket bra utifrån de senare årens erfarenheter för verksamheterna sommartid.

Östermalms stadsdelsnämnd ser positivt på de föreslagna revideringarna av de båda riktlinjerna. Vad gäller revideringen av riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid har tidigare oklarheter förtydligats. Barnen får nu ökad möjlighet till omsorg i hemmet kvälls- och nattetid, istället för i mindre lämp-

liga lokaler. Revideringen av riktlinjerna för barnsäkerhet innebär att de åter bli fullt användbara. De tillagda åtgärderna vid värmebölja har länge varit efterfrågade av förskolorna.

Mina synpunkter

I Stockholms stad ska alla kunna kombinera arbets- och familjeliv och alla barn känna sig trygga. Frågan om barnomsorg på obekvämt arbetstid är därför av största vikt, att föräldrar kan få hjälp när man behöver arbeta kvällar eller helger.

Riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid behöver revideras med anledning av att organisationen av omsorg på obekvämt arbetstid har förändrats. Riktlinjerna har också förtydligats på flera områden för att underlätta tillämpningen av riktlinjerna för vårdnadshavare, beslutsfattare och utförare, till exempel när omsorg ges i lokal och när det finns möjlighet till omsorg i hemmet.

Nu kan omsorg på obekvämt arbetstid sökas per kalenderår istället för per termin. Det är glädjande att riktlinjerna för omsorg på obekvämt arbetstid samt riktlinjerna för barnsäkerhet tydliggörs. Detta skapar bättre förutsättningar för planering av en verksamhet av god kvalitet. Det nya avsnittet om åtgärder vid värmebölja är också av vikt för att förbereda verksamheterna för mer frekventa värmeböljor. Möjligheten till uppföljning och kontroll är också positivt.

Bilaga

1. Reservationer m.m.
2. Förslag till reviderade riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid
3. Förslag till reviderade riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (båda S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att delvis bifalla förslaget till förändrade riktlinjer
2. Att därutöver anföra

Vi välkomnar i huvudsak förslaget till reviderade riktlinjer för omsorg på obekväma arbetstid och reviderade riktlinjer för barnsäkerheten i Stockholm stads kommunala förskolor.

Att erbjuda omsorg på obekväma arbetstid är att ge stöd för vårdnadshavare, underlätta deras vardag och att säkerställa att de kan arbeta. Inte sällan handlar det om arbeten som är samhällsviktiga och där nattarbete är oundvikligt, exempelvis inom sjukvården. Det är därför angeläget att staden inte försvårar processen för denna grupp att söka detta stöd.

Som det reviderade förslaget ser ut nu riskerar riktlinjerna att försvåra för personer med otrygga anställningar att kunna söka omsorg på obekväma arbetstid. Att vårdnadshavare enligt det reviderade förslaget måste lämna eventuella schemaändringar minst 21 dagar innan de börjar gälla försvårar läget och riskerar utesluta en stor grupp vårdnadshavare med otrygga anställningar eller med timanställning att kunna söka omsorg.

Det är lite paradoxalt att de politiska krafter som argumenterar för en avreglerad och mer flexibel arbetsmarknad inte syns vilja ta konsekvenserna av vad en sådan arbetsmarknad innebär för behoven av offentlig service. Den grönbåa majoritetens reviderade förslag riskerar tvärtom att utesluta en stor del av barnen till de som har otrygga anställningar från en bra omsorg. Vår uppfattning är att välfärden ska finnas där för att möta behoven från medborgarna. Vi anser därför att förslaget bör arbetas om i denna del.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Tillgång till barnomsorg är viktiga frågor för föräldrar som jobbar utanför kontorstid, det är därför viktigt att förvaltningen ser över verksamheten och föreslår förbättringar. Vi anser dock att revideringen som gjorts inte möter de behov som finns hos de vårdnadshavare som idag är i störst behov av barnomsorg på obekväma arbetstid. Idag finns undersökningar från bland annat LO att det är nära en fjärdedel av deras medlemmar som inte kan jobba heltid på grund av tillgång en barnomsorg.

Riktlinjerna som föreslås måste vara anpassade till den realitet som är på arbetsmarknaden. Att vårdnadshavare måste lämna eventuella schemaändringar 21 dagar innan de börjar gälla utesluter en väldigt stor grupp som arbetar under otrygga anställningsformer. Att omsorg även på obekväma arbetstid ska sökas per kalenderår istället för termin kan försvåra för många vårdnadshavare på redan hårt konkurrens utsatt arbetsmarknad som kräver stor flexibilitet för arbetstagare. Självklart ska välfärden finnas där för de som behöver den, det gäller även omsorg på obekväma arbetstid för vårdnadshavare. Utnyttjanden av välfärdssystem ska självklart beivras. Men att utbildningsförvaltningen ska ges möjlighet till att ifrågasätta det angivna behovet av omsorg på obekväma arbetstid och vid misstanke om överutnyttjande, måste förtydligas och inte bli ett sätt för staden att kunna spara på pengar.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Reviderade riktlinjer för omsorg på obekväm arbetstid samt reviderade riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor godkänns enligt bilaga 2 och bilaga 3 till utlåtandet.

Stockholm den 6 april 2022

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Isabel Smedberg-Palmqvist

Hans Altsjö

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog, Emilia Bjuggren och Kadir Kasirga (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Rashid Mohammed (V) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Utbildningsnämnden har sett ett behov av att revidera riktlinjer för barnomsorg på obekväm arbetstid med anledning av att organisationen av omsorg på obekväm arbetstid har förändrats. Riktlinjerna har också förtydligats på flera områden för att underlätta tillämpningen av riktlinjerna för vårdnadshavare, beslutsfattare och utförare. Nedan redovisas de viktigaste förändringarna.

- Förtydligande av när omsorg ges i lokal och när det finns möjlighet till omsorg i hemmet.
- Att omsorg på obekväm arbetstid kan sökas per kalenderår istället för per termin.
- Att utbildningsnämnden ges möjlighet att, vid misstanke om överutnyttjande av omsorg, ändra ett beslut om omsorg på obekväm arbetstid.

Riktlinjerna för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor har reviderats med anledning av att Stockholms stads webbplats har omstrukturerats sedan riktlinjerna beslutades i kommunfullmäktige. Riktlinjerna behöver därför uppdateras med korrekta länkar till stöddokument på Stockholms stads webbplatser. I riktlinjerna har även ett avsnitt om åtgärder vid värmebölja tillförts.

Beredning

Ärendet har initierats av utbildningsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd, Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd. Bromma stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 8 mars 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Riktlinjerna avseende revideringar av *Riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid* samt *Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* stödjer arbetet med att uppnå Stockholms stads verksamhetsmål 1.3. *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.*

Stadsledningskontoret välkomnar att riktlinjerna för omsorg på obekvämt arbetstid tydliggörs och att de skapar bättre förutsättningar för planering av en verksamhet av god kvalitet. Möjligheten till uppföljning och kontroll är också positivt. Förändringarna av riktlinjer för barnsäkerhet är av mindre karaktär.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att revideringar av *Riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid* samt *Riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor* godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss av förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid och reviderade riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen har inga synpunkter på reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid. Handläggning och genomförande av omsorg på obekvämt arbetstid hanteras av utbildningsförvaltningen. Förvaltningen ser positivt på revideringen av riktlinjerna för barnsäkerhet, och tillägget om värmebölja. Det är en viktig del av barnsäkerheten och bör finnas med i riktlinjerna. Förvaltningen använder riktlinjerna för att ta fram egna rutiner kring barnsäkerhet, vilket underlättas av att det sammanställs i samma riktlinjer.

Barnrätt och tillgänglighet

Tillägget om värmebölja, liksom riktlinjerna om barnsäkerhet i sin helhet, handlar om att skapa säkerhet för barnen och är därmed positivt utifrån barns rätt. Ökad säkerhet

innebär också en ökad tillgänglighet. I avsnittet om värmebölja ingår att ha kunskap om barn som kan vara extra känsliga för värme, för ökad säkerhet och tillgänglighet för alla barn.

Jämställdhet

Förvaltningen ser inga särskilda konsekvenser för jämställdhet gällande revideringarna av aktuella riktlinjer. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 10 februari 2022 följande.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen av förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid och reviderade riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor.

Reservation anfördes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersätтарыttrande gjordes av Lars Hultkvist (KD), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig bakom båda förslagen. Det är av stor vikt att länkar till fördjupad information som rör barnsäkerhet hos olika myndigheter är aktuella. Förslagen till nya skrivningar i bägge dokumenten är adekvata och välkomna. Förvaltningen har tidigare erfarenhet av svårigheter att handlägga omsorg i hemmet på grund av en del vårdnadshavares önskar mer insatser än deras egentliga behov och svårigheter att säkra personalens arbetsmiljö. Vi välkomnar de mer strikta riktlinjerna som ger förutsättningar att följa upp och ifrågasätta behov som inte är relaterade till vårdnadshavarens arbete. Våra tidigare erfarenheter stödjer även förslaget att omsorg alltid ska ges i lokal om äldre barn eller andra vuxna vistas hemma.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen/utbildningsnämnden som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser det som följdriktigt och bra att riktlinjer för barnomsorg på obekvämt arbetstid och riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala skolor med tillhörande information uppdateras enligt utbildningsförvaltningens förslag. Vi har funnit en länk i dokumentet ”Säker förskola” som behöver justeras. Det gäller Vårdgivarguiden, under rubriken Hygien. Den angivna länken går till en sida som inte finns längre. Rätta länken är: <https://vardgivarguiden.se/kunskapsstod/smittskydd/amnesomraden/forskolan/>

Förvaltningen undrar över ansvaret för barnsäkerhet och arbetsmiljö vid barnomsorg på obekvämt arbetstid som utförs i hemmet. På en förskola är barnsäkerhetsarbetet ofta en del i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektor ansvarar där för att det finns en organisation för säkerhetsarbetet i förskolan samt uppdaterade rutiner och handlingsplaner som beaktar såväl det främjande som det förebyggande arbetet samt akuta skeenden. Det är varken i riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid eller i riktlinjerna för barnsäkerhet tydligt hur man arbetar med barnsäkerhet och arbetsmiljö vid arbete i någons hem. Vem har ansvar för detta och hur?

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens svar på remissen ” Förslag till reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid och reviderade riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor” och överlämnar det till Kommunstyrelsen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på förslaget om reviderade riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid samt riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholm stads kommunala försko-

lor. Förvaltningen anser att avsnittet om arbetet mot diskriminering/kränkande behandling bör skrivas om då länkarna som texten hänvisar till har tagits bort. Det finns nya aktuella länkar att hänvisa till både på Skolverket och Diskrimineringsombudsmannens webb-sidor. Förvaltningen anser att avsnittet om ”Hygien- Smitta bör uppdateras med aktuella länkar till Region Stockholm samt Folkhälsomyndigheten. Förvaltningen anser att under avsnittet ”Livsmedel” också hänvisa till ”Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad”.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 februari 2022 följande.

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att de förändringar som görs i riktlinjerna för barnomsorg på oekväm arbetstid är rimliga. Det är positivt för barnen att det finns en möjlighet att få omsorg i hemmet då deras vårdnadshavare arbetar kvällstid och att omsorgen inte alltid behöver vara i en lokal. Förvaltningen ser också att det blir bättre förutsättningar att skapa långsiktiga lösningar för omsorgen om vårdnadshavarna ansöker för ett kalenderår i taget istället för en termin. Stadens riktlinjer för barnsäkerhet är ett stöd i förskolornas barnsäkerhetsarbete. Därför att det bra att det i remissen föreslås att det ska finnas med åtgärder för värmebölja i riktlinjerna. Det är också positivt att utbildningsförvaltningen får mandat att göra mindre justeringar och att uppdatera riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 10 februari 2022 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiva till tillägget avseende åtgärder vid värmebölja är positivt då det tydliggör hur förskolorna ska arbeta både förebyggande och åtgärdande. I övrigt

har förvaltningen inga synpunkter då revideringarna föransleds av verksamhetsförändringar för omsorg på obekvämlig arbetstid och länkuppdateringar.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 januari 2022 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 17 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen bedriver i nuläget ingen verksamhet utanför förskolornas ramöppettider men har bedrivit sådan verksamhet tidigare. I Rinkeby-Kista stadsdelsområde förekommer barn som inte har rätt till förskola i kraft av att den ena föräldern inte har personnummer.

Därutöver förekommer fall där familjen vistas i stadsdelsområdet utan uppehållstillstånd eller LMA-kort (kort enligt lagen om mottagande av asylsökande) men där föräldrarna arbetar. Av riktlinjerna går det inte tydligt utläsa huruvida dessa barn ska ha rätt till omsorg på obekvämlig arbetstid eftersom rätten till förskola inte är knuten till rätten till omsorg på obekvämlig arbetstid.

Förvaltningen föreslår att rätten till omsorg på obekvämlig arbetstid följer rätten till förskola. Avseende förslaget till riktlinjer för barnsäkerhet har förvaltningen redan idag rutiner vid värmebölja. Rutinerna motsvarar tillägget i förslaget till riktlinjer och förvaltningen har därför inga vidare synpunkter på förslaget.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 3 februari 2022 följande.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Revidering av riktlinjer för barnomsorg på obekvämlig arbetstid

Alla barn har rätt till en trygg omsorg och beslut om barnomsorg på obekvämlig arbetstid måste alltid utgå från barnets bästa. Förvaltningen är positiv till att riktlinjerna reviderats med anledning av utbildningsförvaltningens förändrade organisation avse-

ende omsorg på obekvämt arbetstid. Förvaltningen anser det också är till fördel riktlinjerna förtydligats

för att underlätta tillämpning för både vårdnadshavare, beslutsfattare och utförare. Förvaltningen anser också att det är positivt med det tillägg som gjorts mot bakgrund av att utbildningsförvaltningen sett förekomst av outnyttjad tid.

Revidering riktlinjer för barnsäkerhet i Stockholms stads kommunala förskolor
Utbildningen i förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande och är viktig för barns utveckling, välbefinnande samt verkar som en skyddsfaktor. En förutsättning för barns lärande är att de känner sig trygga. Barnsäkerhet i förskolan regleras på olika sätt på många områden. Förvaltningen anser att det är positivt att staden arbetar för att säkerställa god barnsäkerhet på ett likvärdigt och systematiskt sätt i enlighet med de reviderade riktlinjerna. Förvaltningen anser att det är viktigt att hänvisning till aktuella styrdokument och anvisningar från relevanta myndigheter och organisationer uppdateras löpande. Förvaltningen ser det som mer effektivt att utbildningsförvaltningen genomför mindre justeringar. Med anledning av klimatförändring anser förvaltningen att det är bra att tillägget med förebyggande åtgärder värmebölja lagts till i riktlinjerna.

Förvaltningen vill slutligen framföra att vissa av de länkar som finns angivna i riktlinjerna för närvarande inte länkas korrekt, se exempel nedan: Radonguiden, sidan 13. Vid misstanke om brott i av medarbetare i verksamheten, sidan 10. Socialtjänstlagen, sidan 14.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2022 följande.

Majoriteten godkänner förvaltningens förslag till beslut och vill därtill anföra att ett flexibelt arbetsliv kräver en flexibel barnomsorg. Detta är särskilt viktigt i Skärholmen där arbetslösheten är högre än snittet i Stockholm. Därför är det viktigt att reglerna möjliggör ett flexibelt arbetsliv och ett fungerande livspussel för vårdnadshavare och barn.

Ovanstående *förslag till beslut* anmäldes av ordförande Johan Kling (C) för Centerpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Miljöpartiet. Ledamoten Tapani Juntunen (SD) anmälde att Sverigedemokraterna anslutit sig till förslaget.

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S) och Shamsu Ali Hassan m.fl. (V), *bilaga 1*.

Ersättaryttrande gjordes av Sara Soumah (Fi), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att utbildningsförvaltningen uppdaterat såväl riktlinjer för omsorg på obekvämlig arbetstid som riktlinjerna kring barnsäkerhet då gemensamma riktlinjer bidrar till ett likvärdigt arbete inom staden. Förvaltningen ser även positivt på att värmebölja inkluderats inom riktlinjerna för barnsäkerhet. Åtgärderna stämmer överens med de handlingsplaner som finns inom förvaltningens förskolor.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

1. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att ärendet justeras omedelbart.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 februari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Omsorg på obekvämlig arbetstid genomförs inte inom Spånga-Tensta stadsdelsområde, men förvaltningen är positiv till revideringen som förtydligar uppdraget och uppdaterar riktlinjer. Riktlinjerna beskriver vilka som har rätt att ansöka om omsorg på obekvämlig arbetstid och hur detta går till. Förvaltningen är även positiv till att riktlinjer för värmebölja blir inkluderat i ett gemensamt dokument för barnsäkerhet. Frågan om hur verksamheten ska agera vid värmebölja är både relevant och reellt då värmebölja är något som varit aktuellt vid flera tillfällen. Stockholms stads förskoleverksamheter har sedan tidigare haft tillgång till handlingsplan vid värmebölja via intranätet och nu inkluderas innehållet i detta mer omfattande dokument.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 februari 2022 följande.

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till de uppdaterade riktlinjerna för omsorg på obekvämt arbetstid och riktlinjerna för barnsäkerhet. Båda riktlinjerna är olika i sin omfattning av uppdateringar. Uppdateringarna av riktlinjerna för obekvämt arbetstid är mer omfattande än riktlinjerna för barnsäkerhet.

Förvaltningen anser att förslaget på uppdateringar av riktlinjer för omsorg på obekvämt arbetstid kommer att bli mer tydliga för vårdnadshavare samt underlätta tillämpningen för beslutsfattare och utförare jämfört med hur de var tidigare. Stadsdelsförvaltningen handlägger och genomför inte omsorg på obekvämt arbetstid, det är utbildningsförvaltningen som ansvarar för detta oavsett regiform.

Förslaget till uppdaterade riktlinjer för barnsäkerhet där värmebölja ingår anser förvaltningen är mycket bra utifrån de senare årens erfarenheter för verksamheterna sommartid. Södermalms kommunala förskolor använder även applikationen Min soltid från Strålskyddsmyndigheten för att i förebyggande syfte göra en uppskattning hur länge barnen kan vara ute i solen som komplement till väderprognoserna.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 februari 2022 följande.

1. Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 19 januari 2022 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på de föreslagna revideringarna av de båda riktlinjerna. Vad gäller revideringen av riktlinjerna för barnomsorg på obekvämt arbetstid har tidigare

oklarheter förtydligats. Barnen får nu ökad möjlighet till omsorg i hemmet kvälls- och nattetid, istället för i mindre lämpliga lokaler. Vårdnadshavarna kan i sin tur söka omsorg på obekvämt arbetstid per kalenderår istället för per termin för att undvika glapp i omsorgen runt halvårsskiftet.

Att Utbildningsförvaltningen ges möjlighet att ifrågasätta det angivna behovet av omsorg på obekvämt arbetstid samt får ändra beslut om omsorg vid missbruk av tjänsten motverkar att skattemedel nyttjas felaktigt. Revideringen av riktlinjerna för barnsäkerhet innebär att de åter bli fullt användbara. De tillagda åtgärderna vid värmebölja har länge varit efterfrågade av förskolorna. Värmeböljorna har ökat de senaste åren, och barn är särskilt utsatta i samband med dessa.

Reservationer m.m.

Farsta stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Kjell Backman m.fl. (S) och Marre Mayr m.fl. (V) enligt följande.

Stadsdelsnämnden avslår förvaltningens förslag och anför istället följande. Tillgång till barnomsorg är viktiga frågor för föräldrar som jobbar utanför kontorstid. Enligt undersökningar från bland annat LO är det nära en fjärdedel av dessa föräldrar som inte kan jobba heltid pga tillgång en barnomsorg. Detta behöver fungera i realiteten och med arbetslivet som det ser ut idag med korta anställningar och scheman som ändras. Riktlinjerna behöver anpassas efter detta.

Ersätтарыttrande gjordes av Lars Hultkvist (KD) som instämde med yrkandet från ordföranden Kristina Lutz m.fl. (M), Peter Öberg (L), Lisa Carlbom (MP) och Malena Liedholm Ndounou (C) att nämnden skulle bifalla förvaltningens förslag. I detta instämde också Leif Söderström (SD).

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Salar Rashid m.fl. (S) och Shamsu Ali Hassan m.fl. (V) enligt följande.

Det är positivt att möjligheten till omsorg för föräldrar som arbetar på obekvämt arbetstid inom Stockholms stad. Enligt lag ska förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg tillhandahållas i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete, studier och barnens eget behov. (2 a kap. 6 § skollagen). Med andra ord, fastslår skollagen barnens rättigheter till omsorg samtidigt som denna omsorg i form av välfärdspolitik anpassar sig till en föränderlig arbetsmarknad. Utifrån hur arbetsmarknaden är beskaffad och beroende på människors anställningsvillkor och aktuella arbeten, så behöver välfärdspolitikerna även kunna möta dessa människors behov. Det är positivt att riktlinjerna har förtydligats för att underlätta tillämpningar. Förslaget till revideringar av riktlinjer försvårar dock för personer som har otrygga anställningar att kunna söka omsorg på obekvämt arbetstid.

Att vårdnadshavare måste lämna eventuella schemaändringar 21 dagar innan de börjar gälla utesluter en väldigt stor grupp som arbetar under otrygga anställningsformer. Att omsorg även på obekvämt arbetstid ska sökas per kalenderår istället för ter-

min kan försvåra för många vårdnadshavare på redan hårt konkurrens utsatt arbetsmarknad som kräver stor flexibilitet för arbetstagare. Självklart ska välfärden finnas där för de som behöver den, det gäller även omsorg på obekvämt arbetstid för vårdnadshavare. Utnyttjanden av välfärdssystem ska självklart beivras. Men att utbildningsförvaltningen ska ges möjlighet till att ifrågasätta det angivna behovet av omsorg på obekvämt arbetstid och vid misstanke om överutnyttjande, måste förtydligas och inte bli ett sätt för staden att kunna spara på pengar.

Ersätтарыtrande gjordes av Sara Soumah (Fi) som anslöt sig till reservationen från S och V.